

Digitaal en toch dichtbij

Je wilt als docent de voordelen van digitale middelen optimaal benutten in je onderwijs. Tegelijk hecht je aan de interactie met je studenten, om hun ontwikkeling te kunnen volgen en om te weten of ze goed in hun vel zitten. Hoe zorg je er bij het gebruik van digitale middelen voor dat je goed contact houdt met je studenten? **SURYA CARRILHO & STEF SEVERT**

Ict-middelen zijn niet meer weg te denken uit het onderwijs. De voordelen van laptop, tablet en telefoon staan buiten kijf: ze kunnen het onderwijs efficiënter maken, bijvoorbeeld door lessen en feedback te personaliseren. Meer dan de helft van de mbo-docenten maakt gebruik van ict om te differentiëren. Docenten houden zo bovendien meer tijd over voor andere zaken.

WERKEN MET DIGITALE MIDDELEN VERGT EEN ANDERE MANIER VAN LESGEVEN

Veel studenten op hun beurt vinden het ook aantrekkelijk om digitale middelen te gebruiken. Het kan hun betrokkenheid bij de lessen vergroten. Kán, want de middelen vormen ook een bron van afleiding die studenten soms maar moeilijk kunnen weerstaan. Om nog maar te zwijgen van alle frustratie die ontstaat bij haperende techniek.

AANVULLING, GEEN VERVANGING

Hoe voorkom je als docent dat de voordelen van het werken met ict-middelen weer teniet worden gedaan door de nadelen, in het bijzonder minder interactie met de

student? Er is de afgelopen jaren verrassend weinig onderzoek gedaan naar de invloed van digitaal werken op de docent-student-interactie. En al helemaal niet in het Nederlandse beroepsonderwijs. Voor een antwoord moeten we onze toevlucht nemen tot deels wat oudere literatuur. Soms heeft die betrekking op een andere onderwijssector of op de buitenlandse onderwijscontext.

Vooropgesteld: digitale middelen zijn een aanvulling op en geen vervanging van de docent. In het onderwijs heeft de docent een onverminderd belangrijke rol. Studenten onderschrijven dat ook. Ondanks de toename van zelfstandig werken met de computer zeggen studenten hun docent nog altijd nodig te hebben om de stof goed te leren beheersen.

Een goede interactie tussen docent en studenten is daarbij essentieel. Is de onderlinge verstandhouding goed, dan heeft dat een positief effect op de sfeer in de klas en op het individuele studentenwelzijn. Dat geldt zeker voor studenten die moeite hebben met leren of die te maken hebben met problemen in de privésfeer. Voor hen is een goed contact met de docent van groot belang.

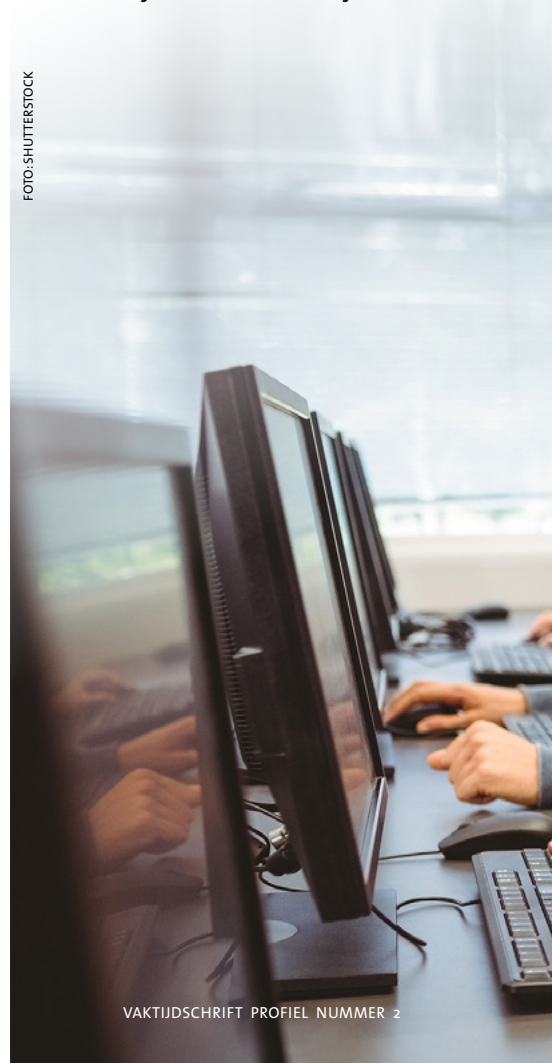
ANDERS LESGEVEN

Wat kun je als docent doen om bij digitaal werken een goede interactie met je studenten te behouden? Allereerst is het van belang om werkvormen voldoende af te wisselen.

Hierdoor stimuleer je studenten om op verschillende manieren met elkaar te communiceren. Zo kun je studenten zelfstandig laten werken op de computer. Maar je kunt hen ook een digitale groepsopdracht laten maken, om ze op die manier beter te leren samenwerken.

Werken met digitale middelen vraagt ook om een andere manier van lesgeven. Je kunt de tijd waarin je studenten zelfstandig aan de slag zijn natuurlijk gebruiken om huiswerk na te kijken. Maar dan mis je

FOTO: SHUTTERSTOCK

extra kansen op interactie die het werken met digitale middelen biedt. Terwijl de studenten aan het werk zijn kun je ook door het klaslokaal lopen, en daarbij een meer coachende, begeleidende rol aan nemen. De gesprekken die je dan hebt kunnen leiden tot beter zicht op de studenten en hun leerproces.

NIEUWE COMMUNICATIE-KANALEN

Werken met digitale hulpmiddelen brengt ook andere vormen van communicatie met zich mee: je kunt met je studenten mailen, chatten of appen. Sommige studenten vinden het makkelijker om hun docent online te benaderen met een vraag of om een afspraak te maken, dan dat ze dit midden in de klas of face to face doen.

Onderzoek heeft inmiddels al wel geleerd dat al die extra communicatiekanalen niet altijd even

effectief uitwerken. Zo droeg chatten tijdens de les nauwelijks bij aan een waardevolle interactie tussen docent en studenten. Die laatste bleken de chatfunctie vooral te gebruiken voor niet lesgerelateerde gesprekjes met medestudenten.

TECHNISCHE PROBLEMEN

Een belangrijke voorwaarde voor voldoende interactie tussen docent en studenten bij digitaal werken, ten slotte, is dat de docent de gebruikte technologie voldoende beheerst. Als een docent gebruikmaakt van (te) complexe toepassingen, of de techniek werkt niet mee, komen gesprekken met studenten wellicht in het gedrang; de docent is die tijd kwijt aan het oplossen van technische problemen. Voor studenten is zo iets een typisch afhaak-momentje. Het gebruik van digitale middelen schiet dan zijn doel voorbij: betere resultaten, door een grotere betrokkenheid

van studenten bij de les en een goede relatie tussen docent en studenten.

STEF SEVERT IS REDACTEUR EN SURYA CARRILHO IS KENNISMAKELAAR BIJ DE KENNISROTONDE.

- > Lees het volledige antwoord op de vraag *Hoe kun je bij digitaal werken in de les de interactie tussen docent en student stimuleren?* op www.kennisrotonde.nl.
- > Heb jij ook een onderwijsvraag waarop je een wetenschappelijk gefundeerd antwoord wilt krijgen? Stel deze dan de Kennisrotonde en krijg kosteloos antwoord! www.kennisrotonde.nl/stel-je-vraag? De Kennisrotonde is een uniek loket voor de beantwoording van vragen uit het onderwijs met kennis uit onderzoek. De Kennisrotonde is een dienst van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO).

